

Úkoly a použití jednotek ženijního vojska

Cíle, zásady a provádění údržby a úpravy
vojenských cest

Cíle:

- uvést studenty do problematiky úpravy, údržby a oprav silnic a cest
- seznámit studenty s úkoly souvisejícími s úpravou, údržbou a opravami silnic a cest
- vysvětlit studentům zásady použití ženijního vojska a ostatních druhů vojsk k úpravě, údržbě a opravě silnic a cest

Obsah:

1. Úvod
2. Údržba a opravy silnic a cest
3. Překonávání málo únosného terénu
4. Podíl druhů vojsk na úpravě a údržbě silnic a cest
5. Závěr

1. Úvod

Úprava a udržování komunikací pro přesuny a manévry vojsk patří mezi základní úkoly ženijní podpory prováděné ve všech druzích boje.

Tento úkol je plněn silami ženijních jednotek a také všemi druhy vojsk a služeb.

2. Údržba a opravy silnic a cest

Údržbou silnic a cest se rozumí provádění prací, jejichž účelem je uchování silniční komunikace a jejich součástí ve vyhovujícím stavu.

Dělení údržby a obnovy silnic a cest:

- běžná údržba (letní a zimní),
- opravy poruch vozovky a povrchu vozovky.

2. Údržba a opravy silnic a cest

Běžná údržba:

- údržba dopravních značek a bezpečnostních zařízení;
- čištění a kropení vozovky;
- posypy a opravy výtluků;
- čištění krajnic a příkopů – jaro, podzim (rychlý a plynulý odtok vody od silničního tělesa).

2. Údržba a opravy silnic a cest

Mezi hlavní úkoly **běžné údržby** patří:

- urovnání vyježděných kolejí a nerovností,
- čištění vozovky a krajnic,
- udržování sklonu vozovky,
- čištění příkopů od bláta a trávy,
- čištění propustků.

V zimním období se jedná především o odstraňování sněhu, posyp náledí a ochranu silnic před závějemi.

2. Údržba a opravy silnic a cest

Oprava povrchu vozovky zahrnuje souvislé úpravy části nebo celé konstrukce vozovky.

Tyto obnovovací práce se provádějí tehdy, je-li silnice přes veškerou údržbu a opravy natolik provozem opotřebovaná, že její výkonnost a bezpečnost provozu neustále klesá.

Vzhledem k materiálové i časové náročnosti lze tyto úkoly plnit jen v míru.

Patří sem převálcování šterkové vozovky, její opatření nátěrem nebo kobercem, rozšíření vozovky atd.

2. Údržba a opravy silnic a cest

Údržba cest ve zvláštních podmínkách:

- v zimě,
- v horském a zalesněném terénu,
- v pouštních podmínkách.

2. Údržba a opravy silnic a cest

Zimní údržba silnic a cest zahrnuje především:

- odstraňování sněhu a provádění posypu (provádí se průběžně a je zahajováno, napadne-li 10 cm sněhu. Rozlišuje se sníh uježděný a neuježděný. Používají se šípové a radlicové pluhy, sněhové frézy,...),
- zajišťování průjezdnosti na náledí (náledí je možno překonávat zdrsněním povrchu posypem, ohřevem povrchu – letiště, chemickým prostředkem),
- ochrana před závějemi.

2. Údržba a opravy silnic a cest

Zvláštnosti při úpravě a údržbě silnic a cest v horském a zalesněném terénu:

- velká členitost terénu s omezeným počtem klikatých cest s ostrými zatáčkami, dlouhým a strmým stoupáním a klesáním, úzkou vozovkou a málo únosnými silničními objekty;
- častá souvislá zalesněnost zejména v nižších polohách;
- omezená průchodnost terénu mimo cesty;
- převládající těžko rozpojitelná, soudržná a tvrdá hornina;
- sesuvné terény s nebezpečím kamenných a sněhových lavin;
- obtížně hraditelné řeky a potoky se strmými břehy;
- dostupnost materiálů z místních zdrojů, ale omezené možnosti jeho těžby;
- horské podnebí s kolísáním teplot, prudkými lijáky a mlhami.

2. Údržba a opravy silnic a cest

Úprava a údržba silnic a cest v pouštních podmínkách:

- omezený počet cest a možných směrů nových cest;
- vysoká prašnost cest (bouře);
- omezená průchodnost terénu mimo cesty;
- pouštní podnebí s kolísáním teplot.

SILNICE V LÓGARU PO DEŠTI

Autor: kapitán Petr Šiler, tiskový a informační důstojník 5. kontingentu AČR PRT Lógar v misi ISAF

3. Překonávání málo únosného terénu

Jako **málo únosný terén** můžeme označit takový terén, který je složen z málo stabilních zemin.

Tyto zeminy nejsou dostatečně únosné na to, aby zabezpečily průjezdnost vozidel. Je to z části ovlivněno i růzností geologických poměrů.

Vlhká a měkká zemina má velmi nízkou smykovou pevnost, díky tomu je snížena i adhezní síla mezi koly a povrchem terénu, což je příčinou nežádoucího zabořování kol či pásů techniky do rozbředlé zeminy.

3. Překonávání málo únosného terénu

Důležitým faktorem ovlivňujícím stabilitu zemin, je ve většině případů **vlhkost**.

Množství vody v zemině závisí na jejím druhu a klimatických podmínkách. Pokud je teplo a dostatečně svítí slunce, voda se ze zeminy přirozeně odpařuje a zemina vysychá.

Během dešťů nebo v období tání v zimě dochází k nasycování zeminy vodou, což se následně projevuje na její konzistenci a únosnosti.

Průjezdnost vozidel závisí na pevnosti zeminy a **obecně** platí, že s **rostoucím množstvím vody průjezdnost klesá**.

3. Překonávání málo únosného terénu

Překonávání málo únosného terénu patří k hlavním úkolům především v okamžicích, kdy jsou využívány tzv. pomocné cesty.

Jde o zjištění okamžité únosnosti a zajištění průchodnosti s použitím normovaného nebo výpomocného materiálu (vozovky, panely, geotextilie, plastové rohože apod.).

4. Podíl druhů vojsk na úpravě a údržbě silnic a cest

Zodpovědnost za úpravu a údržbu vojenských silnic a cest mají podle organizačního stupně ženijní vojsko a logistika, **ale také ostatní druhy vojsk.**

Rozsah a kvalita provádění těchto úkolů je závislá na materiálních možnostech a technickém vybavení jednotlivých jednotek a útvarů.

3. Podíl druhů vojsk na úpravě a údržbě silnic a cest

ŽENIJNÍ VOJSKO

Úpravu praporní a brigádní cesty organizuje příslušný ženijní náčelník (vedoucí starší důstojník CVO 17).

Pro tento úkol je vytvořen Odřad k zabezpečení pohybu (OZP). Povinností OZP je bezprostředně zabezpečit pohyb vojsk za pochodu, ve střetném boji, za útoku a při odchodu.

K zabezpečení manévru a pohybu vojsk je nutné spolupracovat s orgány logistiky a s ostatními druhy vojsk.

4. Podíl druhů vojsk na úpravě a údržbě silnic a cest

LOGISTIKA

Úkoly plněné logistikou jsou především v provádění silničního zabezpečení přísunových a odsunových cest.

Vzájemné překrývání úkolů vyžaduje úzkou součinnost mezi náčelníkem ženijního vojska a náčelníkem logistiky s cílem sladění požadavků na silnice určené pro manévr vojsk.

4. Podíl druhů vojsk na úpravě a údržbě silnic a cest

OSTATNÍ DRUHY VOJSK

Současné tempo útočného boje, spolu s možnostmi nepřítele ničit naše silnice a cesty určené pro přesuny a manévr vojsk, vyžaduje zapojení všech uživatelů silnic na udržení jejich provozuschopnosti.

Proto je od všech druhů vojsk požadováno:

- provádět průzkum pochodových os,
- zvládnout jednoduché opravy silnic a cest vzniklých provozem nebo bojovou činností,
- udržovat silnice a cesty za všech povětrnostních podmínek v provozuschopném stavu,
- zesilovat málo únosné úseky cest a jednoduché objekty,
- zřizovat jednoduché pomocné vozovky v neprůchodném terénu.

5. Závěr

Tak jak bylo vysvětleno v úvodu semináře je úprava a údržba silnic a cest jedním z nejdůležitějších úkolů zabezpečení provozuschopnosti silnic.

Úprava a udržování komunikací pro přesuny a manévr vojsk patří mezi základní úkoly ženijní podpory prováděné ve všech druzích boje.

Tento úkol je plněn nejenom silami ženijních jednotek, ale také všemi druhy vojsk a služeb.

Literatura

- KYJOVSKÝ, Jan. „*Bojová ženijní podpora. Vojenské mosty, cesty a přepravy*“. [S 3874]
Brno: UO, 2016, 82 s.
- MO ČR. „*Vojenské silnice a cesty*“. [Žen-2-16]
Praha, 1987, 227 s.

Úkoly pro samostatnou práci

V rámci samostudia prostudovat skripta S 3874– kapitoly 1 a 4, uvedený předpis – hlavy 1 a 2 a přiloženou studijní oporu.

